

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci

žalobce: **K. M.**
státní příslušník Čínské lidové republiky
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha 10

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2019, č. j. MV-91401-4/SO-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

1. Žalobce pobýval na území České republiky na základě povolení k přechodnému pobytu s platností od 15. 5. 2013 do 15. 5. 2018 jako rodinný příslušník občana Evropské unie (dále jen „EU“) podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 318/2015 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015“). Občankou EU, s níž měl žalobce trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a s níž žil ve společné domácnosti, byla nezletilá H. P. (státní příslušnice České republiky, dále též „nevlastní dcera“), dcera žalobcovy manželky B. W. (státní příslušnice Čínské lidové republiky). Jako otec nezletilé

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

H. byl v jejím rodném listě zapsán A. P., bývalý manžel B. W.

2. Dne 19. 2. 2019 žalobce podal na Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) žádost o prodloužení pobytové karty rodinného příslušníka občana EU podle § 87o odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 222/2017 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
3. Ministerstvo následně vyzvalo žalobce k předložení dokladu potvrzujícího, že na území pobývá společně s občanem EU nebo že je rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 87f odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Ministerstvo zároveň žalobce upozornilo, že není otcem nezletilé H., přičemž ze žádosti není zřejmé, který občan EU by měl být jeho rodinným příslušníkem.
4. Žalobce v průběhu správního řízení mj. předložil:
 - doklad o zajištění ubytování, podle nějž žalobce, jeho nevlastní dcera, jeho manželka a jejich společný nezletilý syn M. Y. (státní příslušník Čínské lidové republiky) pobývají na adrese X;
 - rozsudek Okresního soudu Plzeň – město ze dne 19. 4. 2011, č. j. 15 Nc 49/2011 - 21, podle jehož výroku I bodu 1 se nezletilá H. P. svěřuje pro dobu před rozvodem a pro dobu po rozvodu manželství rodičů do výchovy matky;
 - smlouvu o podnájmu bytu uzavřenou dne 1. 12. 2018 mezi společností JIAGO s.r.o. a žalobcovou manželkou za účelem zajištění bytových potřeb žalobce, jeho nevlastní dcery, jeho manželky a jejich syna;
 - informaci Městského úřadu Praha 20 a Obecního úřadu Zeleneč o místě trvalého pobytu nezletilé H. P.
5. Součástí správního spisu je rozhodnutí ministerstva ze dne 26. 9. 2016, č. j. OAM-4471-14/TP-2016, jímž byla zamítnuta žalobcová žádost o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (dále jen „rozhodnutí ministerstva ze dne 26. 9. 2016“).
6. Ministerstvo rozhodnutím ze dne 28. 3. 2019, č. j. OAM-43135-15/MC-2018 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalobcovu žádost zamítlo a platnost pobytové karty rodinného příslušníka občana EU podle § 87p odst. 2 zákona o pobytu cizinců neprodloužilo, jelikož žalobce přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a téhož zákona, což bylo vyhodnoceno jako důvod pro ukončení přechodného pobytu na území podle § 87f odst. 1 téhož zákona. Ministerstvo dále stanovilo žalobci 60denní lhůtu k vycestování z území České republiky. V odůvodnění uvedlo, že žalobce sice sdílí se svou nevlastní dcerou společnou domácnost, jejím rodinným příslušníkem podle § 15a zákona o pobytu cizinců ovšem není. Ministerstvo zdůraznilo, že po novele § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 nemůže být žalobce považován za rodinného příslušníka své nevlastní dcery z titulu „vztahu obdobného vztahu rodinnému“. Ministerstvo dále dospělo k závěru, že žalobce není vůči své nevlastní dceři v příbuzenském poměru ve smyslu § 771 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), a proto nespadá do žádné ze skupin osob vymezených v § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
7. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém argumentoval zejména tím, že společně s manželkou vychovává a materiálně zabezpečuje své nezletilé děti, se kterými žije ve společné domácnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

8. Žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná se ztotožnila se závěry ministerstva, přičemž podotkla, že žalobce může podle § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců požádat o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo (pobýval-li na území nepřetržitě 5 let) o vydání povolení k trvalému pobytu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalované

9. Žalobce v žalobě namítá, že sdílí společnou domácnost se svou nevlastní dcerou H., která je státní příslušnicí České republiky. Žalobce uvádí, že nevlastní dceru vychovává a materiálně ji zabezpečuje, a proto by měl být považován za jejího rodinného příslušníka podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců. Na podporu svého tvrzení odkazuje na písemnosti, které předložil v průběhu správního řízení (smlouvu o podnájmu ze dne 1. 12. 2018 a informaci Městského úřadu Praha 20 a Obecního úřadu Zeleneč).
10. Žalobce dále namítá, že správní orgány porušily § 3 a § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 176/2018 Sb. (dále jen „správní řád“), jelikož řádně nezjistily skutkový stav věci a neopatřily si dostatečné podklady pro své rozhodnutí. Podle žalobce byl ve správním řízení rovněž porušen § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu.
11. Žalovaná s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Žalovaná má za to, ministerstvo zjistilo skutkový stav věci dostatečně. Podle žalované nelze žalobce považovat za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců, jelikož ze správního spisu nevyplývá, že by před vstupem na území žil s nezletilou H. ve společné domácnosti v zemi svého původu nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

III. Průběh jednání a posouzení věci soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by bylo nutné přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
13. Při jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích a shrnuli jejich podstatné body. Nad rámec referátu podstatného obsahu správního spisu soud neprováděl žádné dokazování. Soud rovněž neshledal nezbytné provádět důkaz účastnickým výslechem žalobce či některým z členů jeho rodiny, jak předestřel jeho zástupce při jednání, neboť vztah žalobce k jeho manželce a její dceři stejně jako otázka vzájemného soužití nebyly ze strany správních orgánů nijak zpochybňovány (srov. též bod 21 níže).
14. Mezi účastníky není sporu o tom, že žalobce sdílí (resp. sdílel v době vydání napadeného rozhodnutí) společnou domácnost se svou nevlastní dcerou, která je státní příslušnicí České republiky. Před podáním žádosti o prodloužení bytové karty rodinného příslušníka občana EU přitom žalobce pobýval na území z titulu rodinného příslušníka své nevlastní dcery ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015, podle kterého „[u]stanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že *má s*

občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti“ (zvýraznění doplněno zde i dále v textu soudem).

15. Novelou provedenou zákonem č. 314/2015 Sb. byl s účinností od 18. 12. 2015 pojem „trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému“ nahrazen pojmem „trvalý partnerský vztah, který není manželstvím“ [srov. § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Za rodinného příslušníka občana EU tak již nelze bez dalšího považovat např. manžela (cizince) matky dítěte (občana EU), které má jiného otce a se kterým cizinec žije ve společné domácnosti a jako otec ho fakticky vychovává, tj. má vůči němu vztah obdobný vztahu otcovskému (srov. rozsudky NSS ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5 As 6/2010 - 63, č. 2094/2010 Sb. NSS, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 177/2016 - 28, a ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Azs 273/2016 - 43). Nutno podotknout, že původní (pro cizince příznivější) úprava vymezovala okruh relevantních faktických vztahů nad rámec čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“).
16. Žalobce požádal o prodloužení pobytové karty rodinného příslušníka občana EU dne 19. 2. 2019, tedy poté, co nabyl účinnosti novelizační zákon č. 314/2015 Sb. Vzhledem k tomu nebylo na řízení o jeho žádosti možné aplikovat § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 (srov. čl. IV bod 1 zákona č. 314/2015 Sb.).
17. Žalobce namítal, že ve vztahu ke své nevlastní dceři by měl být považován za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého „[z]a rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je **příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1**, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, **žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti**.“
18. Z uvedeného vyplývá, že k přiznání statusu rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců musí cizinec prokázat splnění dvou kumulativních podmínek:
 - 1) být příbuzným občana EU neuvedeným v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a
 - 2) žít před vstupem na území České republiky (srov. § 1 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) s občanem EU ve společné domácnosti ve státě, jehož je cizinec občanem nebo v němž měl cizinec povolen pobyt.

Jelikož ustanovením § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců byl do českého právního řádu transponován čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2008/118/ES, je třeba jej vykládat v souladu se smyslem a účelem této směrnice.

19. Podle čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2008/118/ES „[a]niž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotýčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:
 - a) **všech ostatních rodinných příslušníků** bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a **kterí jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti** nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně; [...]

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.“

20. Soud považuje předně za nutné korigovat právní názor ministerstva, že pojem „příbuzný“ užitý v § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat v souladu s definicí příbuzenství podle § 771 občanského zákoníku. Převzetí občanskoprávní definice příbuzenství („*vztah osob založený na pokrevním poutu, nebo vzniklý osvojením*“) pro účely § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců by totiž v tomto případě vedlo k nepřipustnému zúžení okruhu oprávněných osob ve smyslu čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice, který po členských státech vyžaduje, aby žádosti podané osobami se zvláštním vztahem vůči občanu EU jistým způsobem zvýhodnily oproti žádostem o vstup a pobyt ostatních občanů třetích států. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) dospěl v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 Azs 230/2016 - 54, k závěru, že pojem „příbuzný“ „*užitý v návěti § 15a odst. 3 písm. a) [nyní § 15a odst. 2 písm. a)] zákona o pobytu cizinců je tedy třeba vykládat shodně s pojmem ‚ostatní rodinný příslušník‘, užitým v čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice, jako neurčitý právní pojem, jehož naplnění musí být posuzováno vždy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu. Přitom je třeba zvážit charakter dotčeného příbuzenského vztahu, který nemusí záviset pouze na formalizovaných rodinných vazbách. Samozřejmě [...] je nutné, aby tato osoba měla s občanem Evropské unie určitý stupeň rodinné vazby.*“ (srov. rozsudek velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. 9. 2012, *Rahman a další*, C-83/11).
21. Žalobce v průběhu správního řízení konzistentně tvrdil a prokázal (zejména dokladem o zajištění ubytování a smlouvu o podnájmu bytu), že jeho blízký vztah s nevlastní dcerou nadále trvá. Správní orgány ostatně nikterak nezpochybňovaly, že by žalobce přestal s nevlastní dcerou sdílet společnou domácnost. Právě z tohoto důvodu soud neshledal za důvodnou argumentaci žalobceva zástupce, že v průběhu správního řízení měl být proveden důkazy výslechem žalobce či členů jeho domácnosti, neboť správní orgány nikdy nezpochybňovaly, že žalobce s jím uváděnými osobami rodinou domácnost skutečně sdílí (z téhož důvodu soud neshledal za nezbytné v tomto směru doplňovat dokazování). Ačkoliv žalobcův vztah s jeho nevlastní dcerou nebyl formalizovaný, má soud za to, že po více jak pěti letech společného soužití je třeba žalobce vůči nezletilé H. P. považovat za příbuzného, který není uvedený v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců [tj. za „ostatního“ rodinného příslušníka ve smyslu čl. 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2008/118/ES]. První podmínka pro přiznání statusu rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců tak byla splněna.
22. Splnění druhé podmínky ovšem žalobce neprokázal. Žalobce ve správním řízení ani netvrdil, že by bezprostředně před vstupem na území (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 – 29, body 44 až 48) žil se svou nevlastní dcerou ve společné domácnosti v Čínské lidové republice nebo v jiné zemi, v níž měl (podle tamních vnitrostátních předpisů) povolen pobyt. Z rozhodnutí ministerstva ze dne 26. 9. 2016 navíc vyplývá, že žalobce společnou domácnost se svou nevlastní dcerou začal sdílet až na území České republiky a to až od roku 2012, tedy po svém vstupu na území. Závěr správních orgánů, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a zákona o pobytu cizinců, tak v rozsahu soudního přezkumu ob stojí.
23. Námitku žalobce, že správní orgány porušily § 2 odst. 1, 3 a 4, § 3 a § 50 odst. 2 správního řádu, soud nepovažoval za samostatný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, ze které

plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je [...] povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti*“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS).

24. Těmto požadavkům ovšem výše uvedené obecné tvrzení žalobce nedostálo. Jedná se o pouhou citaci ustanovení správního řádu, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti, o něž své tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Není přitom na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Soud se proto namítaným porušením ustanovení správního řádu blíže nezabýval.
25. Soud pouze nad rámec nutného odůvodnění kvituje, že žalovaná poučila žalobce ve smyslu § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců o možnosti podat do 60 dnů ode dne nabytí právní moci napadeného rozhodnutí žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu podle § 68 téhož zákona. K tomu soud podotýká, že usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2019, č. j. 54 A 66/2019 - 20, byl žalobě proti napadenému rozhodnutí přiznán odkladný účinek, v důsledku čehož nebylo možné napadené rozhodnutí považovat za pravomocné (srov. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 Afs 4/2018 - 37, a Krajského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2020, č. j. 54 A 44/2019 - 71). Žalobci tudíž po celou dobu řízení před krajským soudem svědčila fikce (legálního) pobytu. Tuto skutečnost bude nutné zohlednit při posuzování včasnosti případné žalobcovy žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, popř. k jinému druhu pobytového oprávnění.

IV. Závěr a náklady řízení

26. S ohledem na výše uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I).
27. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. května 2021

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu